

Mitä erityishuolto-ohjelma sisältää?

Kehitysvammaisten Tukiliitto

Nanna Nieminen

Salla Pyykkönen

2020

Erityishuolto-ohjelman ja palvelusuunnitelman ero

- Palvelusuunnitelmaan on koottu henkilön tarvitsemien palveluiden kokonaisuus.
- Erityishuoltona toteutetaan vain ne palvelut, jotka toteutetaan kehitysvammalain kautta.
  - Näistä palveluista kirjataan erityishuolto-ohjelma.

Erityishuolto-ohjelman ja palvelusuunnitelman ero

Palvelusuunnitelma

- Suunnitelma kaikista palveluista ja tukitoimista, joita vammaisen henkilö tarvitsee **jokapäiväisessä elämässä**.
- Palvelusuunnitelma ei ole päätös vaan siihen kirjattavia palveluja on **haettava erikseen**.
- Muutoksenhaku ohjeistus on jokaisesta päätöksestä erikseen (sosiaali tmv lautakuntaan).

Erityishuolto-ohjelma

- Sisältää **palvelut ja tukitoimet**, joita henkilö saa **kehitysvammalain nojalla**
- **Hallintopäätös** kaikista kehitysvammalain mukaan saatavista palveluista.
- Muutoksenhaku-ohjeistus erityishuolto-ohjelmasta on aluehallintovirastoon.

Esimerkkejä erityishuollon palveluista

Erityishuoltoa ovat kaikki ne palvelut ja tukitoimet, joita henkilö **saa kehitysvammalain** nojalla **esimerkiksi**:

- Erityisneuvolan/kuntoutuskeskuksen tuottamat palvelut (erityishuoltoapiirien neuvolapalvelut)
- Kuntoutusohjaus
- Kuntouttava päivähoito
- Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta
- Koulujen loma-aikojen hoito
- Tilapäishoito
- Päivä tai työtoiminta
- Asumisvalmennus, sopeutumisvalmennus
- Asumisen tukitoimet
- Tukihenkilö
- Leirit yms.

Erityishuollon maksut

- Erityishuolto on sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain nojalla maksutonta eli henkilö ei maksa niistä palveluista, joita hän vammansa vuoksi tarvitsee.
  - Kehitysvammaisten henkilöiden ylläpidosta voidaan periä maksu lukuun ottamatta alle 16-vuotiaille annettavaa osittaista ylläpitoa (~ alle vuorokauden mittaista)
  - Ylläpitoa ovat vammasta riippumatta syntyvät elämisen kustannukset (vuokra, ruoka, pesuaineet, vesi, sähkö ym.)
- Erityishuollon saamiseksi välttämättömät kuljetukset järjestetään maksutta tai niiden kustannukset korvataan kehitysvammalain mukaan.

Erityishuolto-ohjelman kirjaamisen tärkeys

- Erityishuolto-ohjelmaan kirjatuilla palveluilla on subjektiivisen oikeuden status.
- Henkilöllä on siis oikeus saada kirjatut palvelut määrärahoista riippumatta.
  - Tämän takia palvelut ja niiden toteuttamistavat tulisi kirjata mahdollisimman tarkasti; missä, miten ja kuinka paljon saa palvelua.

Esimerkiksi:

Koululaisen aamu- ja iltapäivähoito, 5 päivää viikossa, perhepäivähoitaja Maija Mutikaisella, Kehitysvammalaki 1977/519 2§, asiakasmaksulaki 1992/734 4§.

- Tämä päätös tarkoittaa: koululainen on oikeutettu koulupäivinä tarvittavaan aamu- ja iltapäivähoitoon perhepäivähoidossa erityishuoltona, palvelu ja iltapäivähoidon kustannukset ovat erityishuoltona maksuttomia.

Esimerkiksi:

Henkilön X:n työtoiminta järjestetään 5 päivää viikossa Mattilan toimintakeskuksessa, Kehitysvammalaki 1977/519 2§, asiakasmaksulaki 1992/734 4§.

- Tämä päätös tarkoittaa: henkilö on oikeutettu arkipäivisin 5pv/viikko Mattilan toimintakeskuksessa järjestettävään työtoimintaan erityishuoltona. Työtoiminta ja siihen liittyvät välttämättömät matkat ovat erityishuoltona maksuttomia

Jakso 4, osa 2

Erityishuolto-ohjelman tarkistaminen

- Erityishuolto-ohjelmaan laadittaessa sovitaan milloin se **viimeistään** tarkistetaan.
  - Tarkistusajankohta tulee kirjata erityishuolto-ohjelmaan.
- Erityishuolto-ohjelma tarkistetaan myös aina silloin, kun henkilön palvelujen tarve muuttuu.
  - Palveluiden tai tuen tarpeen muuttuessa kannattaa olla yhteydessä suoraan päättävään viranhaltijaan.

Muutoksenhaku

- Erityishuollon ja erityishuolto-ohjelman asioissa valitusviranomaisena on aluehallintovirasto.
- Aluehallintovirastoon voi valittaa, jos ei ole tyytyväinen esimerkiksi erityishuolto-ohjelman
  - laadintaan (esim. ei ole tullut kuulluksi)
  - sisältöön (esim. ei ole tarpeita vastaava) tai
  - ei saa erityishuolto-ohjelmaa, vaikka saa palveluita kehitysvammalain mukaan
- Erityishuolto-ohjelmasta voi tehdä myös muistutuksen johtavalla viranhaltijalle.

Muutoksenhaun määräajat

- Erityishuolto-ohjelmaan voi siis hakea muutosta aluehallintovirastolta.
- Muutosta voi hakea 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista kehitysvammalain 81 a §:n mukaisesti
TAI
- ilman määräaika kehitysvammalain 36 §:n perusteella.

AVI:n päätöksestä valittaminen

- Kun muutosta on haettu kehitysvammalain 81 a §:n perusteella, aluehallintoviraston antamasta päätöksestä voi valittaa edelleen hallinto-oikeuteen.
- Päätöksestä **EI** voi valittaa hallinto-oikeuteen, jos muutosta on haettu kehitysvammalain 36 §:n nojalla tekemästä päätöksestä.

Oikaisuvaatimus tekeminen aluehallintovirastoon

- Oikaisuvaatimukseen ei ole muotovaatimuksia.
- Oikaisuvaatimus voi olla vapaamuotoinen, josta tulee selvittää:
  - kuka valittaa
  - mistä valittaa
  - miksi valittaa eli perustelut
  - mitä vaatii ja perustelut
- Apua voi saada kunnan sosiaaliasiamieheltä

Mitä AVI tekee?

(pitäisikö tämä dia poistaa?)

- Aluehallintovirasto ei muuta erityishuolto-ohjelmaa vaan tarvittaessa:
  - palauttaa asian kunnan uudelleen käsittelyyn tai
  - antaa kunnalle huomautuksen asiasta